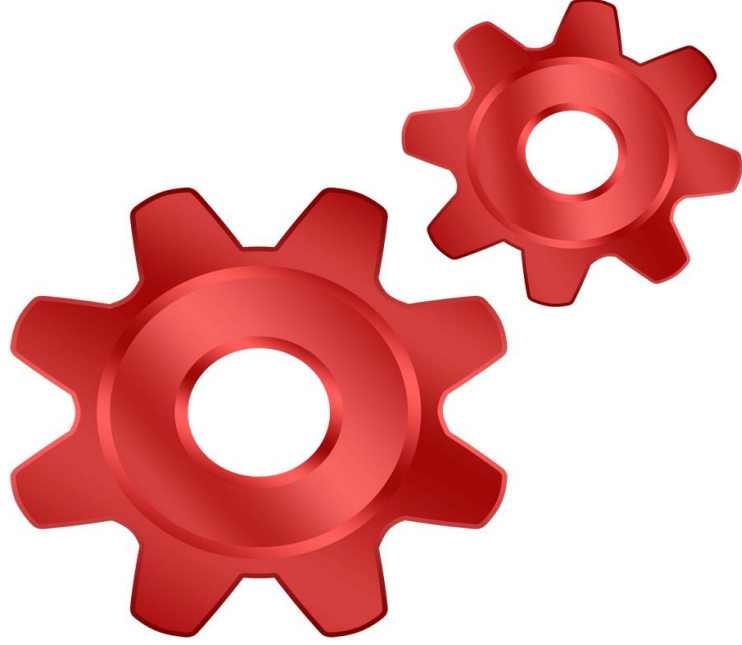

TÜRK MAKİNA SANAYİ

SANAYİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MART 2010

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	3
2. MAKİNA SANAYİ	4
3. MAKİNA SANAYİNİN DÜNYADAKİ YERİ	4
3.1. Makina Sanayi Dünya İhracatı.....	4
3.2. Makina Sanayi Dünya İthalatı	6
4. TÜRK MAKİNA SANAYİ	7
4.1. Makine Sektörüne İlişkin Veriler	7
4.2. Makina ve Aksamları Sektörü Dış Ticareti.....	8
4.2.1. Makina ve Aksamları Sektörü İhracatı	9
5. MAKİNA SANAYİ ALT SEKTÖRLERİ.....	12
5.1. İŞ MAKİNALARI ALT SEKTÖRÜ	12
5.2. İNŞAAT ve MADEN MAKİNALARI ALT SEKTÖRÜ	13
5.3. TAKIM TEZGAHLARI ALT SEKTÖRÜ.....	14
5.4. TARIM MAKİNELERİ.....	15
5.5. KOMPRESÖRLER.....	16
5.6. POMPALAR.....	17
5.7. AMBALAJ MAKİNALARI	18

1. GİRİŞ

Bu Rapor, 30.9.2003 tarihli ve 25245 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan SGM 2003/8 sayılı Tebliğ ile oluşturulan ve bu güne kadar 18 kez toplanan “Makina Teknik Komitesi” (MAKTEK) üyelerinin katkılarıyla Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Sanayi Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulmuştur.

2008 yılı içerisinde Bakanlığımızda ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarının katılımı ile Makina Sanayi SWOT Analizi gerçekleştirilerek, tespit edilen Türk Makina Sanayi Zayıf Yönleri, analizi oluşturan katılımcılar tarafından önceliklendirilmiştir. Tespit edilen zayıf yönlerin sektörün rekabet edebilirliği üzerine önem derecesi ve güçlü yönleri ve fırsatları kullanarak bunları bertaraf etmeyi gerçekleştirme kolaylığı çarpımlarının puanlaması yöntemi ile sağlanarak ele alınması gereken ilk 15 husus ortaya çıkarılmıştır.

Sözü edilen hususlar, Bakanlığımızca çalışmaları yürütülmekte olan Sanayi Politikaları ve Stratejilerinde dikkate alınmış olmakla birlikte; önümüzdeki dönemde yapılacak olan MAKTEK ve Alt Çalışma Grupları toplantılarında da ele alınacaktır.

Türk Makina Sanayinin son gelişmeler ışığında mevcut durumunun fotoğrafını ortaya koymak üzere; 12 Aralık 2009 tarihinde geniş katılımlı olarak 18. Makina Teknik Komitesi gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada Türk Makina Sanayi Sektör Stratejisi içerisinde yer alan eylemler güncellenmiştir.

Çalışmalarına 2009 yılı içerisinde başlanılan “**Türk Makina Sanayi Sektör Stratejisi**” taslak olarak tamamlanmış olup, kamu kurum ve kuruluşlarının görüşüne sunulması aşamasındadır. Bu Belgenin kısa sürede Ekonomi Koordinasyon Kurulu’na sunulması hedeflenmiştir.

Türk Makina Sanayi Sektör Stratejisi çalışması, Türkiye’nin 2023 yılı için öngörülen 500 milyar dolarlık ihracat hedefine ulaşması çerçevesinde Türkiye İhracatçılar Meclisi koordinasyonunda yürütülen Makina Sanayi İhracat Strateji çalışmaları da dikkate alınarak, iki çalışma bir bütünlük arz edecek şekilde yürütülmektedir.

Sayın Müsteşarımızın talimatları ile Nisan 2010 içerisinde, akademik çevre ile birlikte ilgili paydaşların dahil olacağı “**Türk Makina Sanayi Kongresi**”nin düzenlenmesine yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

2. MAKİNA SANAYİ

Makina imalat sanayi, sanayi sektörleri içinde yatırım malı üreten temel sektör olup, imalat sanayi içinde özel ve önemli bir yeri vardır. Makina ekipman ve yedek parçalarının imal edildiği, “mühendislik sanayileri” denilen alt sektörlerin tamamını kapsamaktadır. Tüm gelişmiş ülkelerde büyük önem verilen ve öncelikli sektör olarak tanımlanan bir sanayi dalıdır.

Mühendislik ve araştırmanın yoğun ve vazgeçilmez olduğu Makina Sektörünün ekonomide üstlendiği lokomotif rolün önemi aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- İmalat sanayinin hemen bütün sektörlerine girdi sağlaması,
- Sektörlerin itici gücü olması,
- İmalat sanayinin gelişmesiyle iç çelik sağlaması,
- Mühendislik disiplininin harekete geçirilmesi ve
- Yeni ihtiyaç ve taleplere göre gelişme hızının ve üretim kompozisyonlarının belirlenmesi.

3. MAKİNA SANAYİNİN DÜNYADAKİ YERİ

Ülkelerin gelişme sürecinde makina imalat sanayinin, imalat sanayi içerisinde payı giderek artış göstermektedir. Makina sanayinin üretimdeki payının, başta ileri sanayi ülkeleri olmak üzere tüm ülkeler genelinde artış gösterdiği görülmektedir. Bu artış trendine paralel olarak; 2008 yılı toplam dünya ticareti 31,5 trilyon USD, toplam dünya makina ticareti ise 3,9 trilyon USD olmuştur ve makina sektörünün dünya ticaretinden aldığı pay % 12,4’ dır.

Avrupa Birliği Komisyonunca hazırlatılan EnginEurope raporunda **Makina sektörü, mühendislik sanayilerinin önemli bir bölümüdür ve Avrupa Birliği ekonomisinin başlıca dayanağı ve önemli temel direğidir** ifadesi yer almaktadır.

AB Komisyonu Başkan Yardımcısı Mr Günther Verheugen, yaptığı değerlendirmede **“Ekonomimizde yer alan birçok sektör, imalat sanayinin verimliliği ve rekabet gücüne doğrudan veya dolaylı olarak bağımlıdır. Bu kapsamda Avrupa makina sanayinin rekabet gücü, Avrupa sanayilerinin rekabetçi olabilmesinin temel direğidir”** demektedir.

3.1. Makina Sanayi Dünya İhracatı

Dünya makina ihracatı 2004 yılında 1,3 trilyon USD iken, dört yılda yaklaşık % 46 oranında büyüme kaydederek 1,9 trilyon USD’ a ulaşmıştır. Dünya makina ihracatı 2008 yılında bir önceki yıla kıyasla % 8,1 artmıştır. Tüm sektörleri kapsayan dünya toplam ihracatının 15,6 trilyon USD olduğu dikkate alındığında; makina ve aksam ihracatı bu rakamdan % 12 pay almıştır.

ÇHC (Çin Halk Cumhuriyeti), Almanya ve ABD dünya makina ihracatında başlıca tedarikçiler olup, bu ülkeleri Japonya ve İtalya takip etmektedir. En çok ihracat yapan ilk beş ülkenin dünya makina ihracatından aldığı pay ise % 52 civarındadır. Diğer bir ifadeyle, bu ülkeler dünya makina ticaretine yön vermektedir.

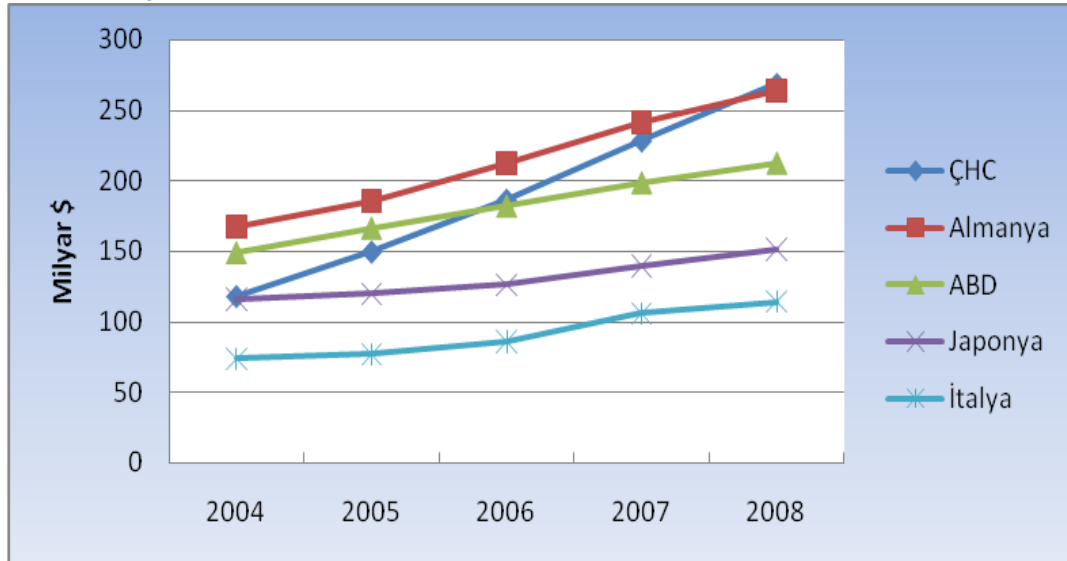
ÇHC, 2008 yılında, bir önceki yıla göre makine ihracatında % 17,6 artış gerçekleştirerek dünya makina ve aksamaları ihracatından % 13,9 pay alarak, konumunu 1. sıraya taşımıştır. Aynı yıl, Türkiye'nin makina ve aksamaları ihracatı % 17 oranında artarak 10,2 milyar USD'a yükselmiştir (BM Verileri). Her geçen yıl dünya makina ihracatındaki payını arttıran ülkemiz, 2008 yılında yaklaşık % 0,5 pay ile 29. sırada bulunmaktadır.

Tablo 1- 84. GTİP İtibariyle Makina ve Aksamaları Sektöründe Başlıca İhracatçı Ülkeler (1.000 USD)

ÜLKE	2004	2005	2006	2007	2008	(%) Değişim	(%) Pay
1-ÇHC	118.132.240	149.694.352	186.569.168	228.551.808	268.720.832	17,6	13,9
2-ALMANYA	166.927.744	185.513.744	211.893.728	241.145.280	263.822.272	9,4	13,6
3-ABD	149.068.048	166.423.456	182.034.128	198.459.856	212.359.664	7,0	11,0
4-JAPONYA	115.508.696	119.492.624	125.937.160	139.370.160	151.143.760	8,4	7,8
5-İTALYA	73.566.320	76.466.544	85.938.584	106.074.400	114.216.616	7,7	5,9
6-FRANSA	50.263.664	52.667.644	59.320.152	69.622.032	75.974.080	9,1	3,9
7-HOLLANDA	47.309.392	53.423.936	60.795.704	73.333.656	74.688.408	1,8	3,9
8-İNGİLTERE	59.167.840	63.850.136	71.719.416	70.515.656	68.684.144	-2,6	3,6
9-SİNGAPUR	41.189.832	46.034.728	48.715.968	51.781.224	56.745.088	9,6	2,9
10-HONG KONG	36.263.304	45.446.244	49.917.304	45.082.956	48.802.624	8,3	2,5
DİĞER ÜLKELER	403.580.023	437.427.428	490.508.347	565.351.857	599.346.746	6,0	31,0
TOPLAM	1.260.977.103	1.396.440.836	1.573.349.659	1.789.288.885	1.934.504.234	8,1	100,0

Kaynak: ITC – Uluslararası Ticaret Merkezi (www.trademap.org)

Grafik 1- Başlıca Ülkelerin Makina İhracatı

3.2. Makina Sanayi Dünya İthalatı

2004 yılında 1.255 milyar USD olan dünya makina ve aksamaları sektörü ithalatı (84. fasılın tamamı) dört yıl içerisinde % 54 oranında büyüme kaydederek, 2008 yılında 1.930 milyar USD'a ulaşmıştır.

Dünya genel ithalat değerinin 2008 yılı itibariyle 15,9 trilyon USD seviyesinde gerçekleştiği hususu dikkate alındığında, makina ve aksamaları sektörünün (84. fasılın tamamı), dünya ithalatından %12 oranında pay aldığı görülmektedir. Sektörün lideri durumundaki ülkeler olan ABD, Almanya, ÇHC, Fransa ve İngiltere toplam makina ithalatından yaklaşık %36,4 oranında pay almakta olup, 2008 yılında ilk on ülke arasında en yüksek ithalat artışını %11,7'lik oran ile ÇHC gerçekleştirmiştir.

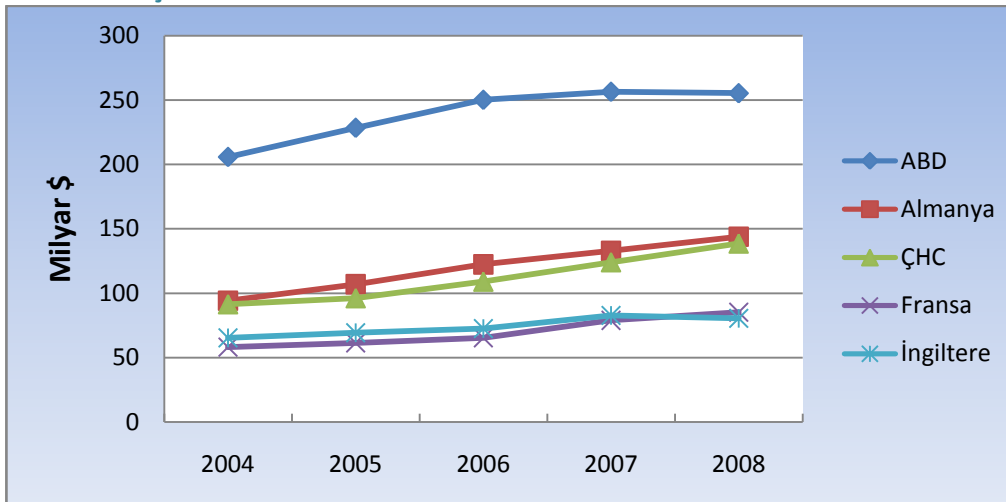
BM verilerine göre 2008 yılında Türkiye, makina ve aksamaları ithalatıyla (84. fasıl itibariyle) dünya sıralamasında 25. sırada yer almıştır. 2008 yılında da BM verilerine göre, sektörün ithalatı bir önceki yıla göre % 0,1 oranında azalarak 22,6 milyar USD olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 2- 84. GTİP İtibariyle Makina ve Aksamaları Sektöründe Başlıca İthalatçı Ülkeler (1.000 USD)

ÜLKE	2004	2005	2006	2007	2008	(%) Değişim	(%) Pay
1-ABD	205.770.720	228.405.104	250.076.928	256.322.768	255.213.360	-0,4	13,2
2-ALMANYA	94.238.776	107.013.864	122.440.392	132.890.768	143.931.920	8,3	7,5
3-ÇHC	91.601.136	96.283.688	109.122.424	124.174.120	138.674.000	11,7	7,2
4-FRANSA	58.227.432	61.472.080	65.331.304	78.959.760	85.215.496	7,9	4,4
5-İNGİLTERE	65.446.964	69.525.224	72.766.208	82.878.592	80.642.928	-2,7	4,2
6-HOLLANDA	46.097.584	48.606.852	57.920.496	59.466.676	63.164.184	6,2	3,3
7-KANADA	45.073.768	51.440.624	56.191.724	58.456.192	59.853.232	2,4	3,1
8-JAPONYA	48.650.556	52.218.672	54.692.020	55.675.216	59.000.516	6,0	3,1
9-İTALYA	37.241.164	38.320.776	41.247.420	50.586.752	51.901.568	2,6	2,7
10-HONG KONG	37.472.432	42.894.148	48.954.660	45.804.944	49.421.832	7,9	2,6
DİĞER ÜLKELER	525.591.473	599.724.212	676.087.219	822.460.497	943.520.099	14,7	48,9
TOPLAM	1.255.412.005	1.395.905.244	1.554.830.795	1.767.676.285	1.930.539.135	9,2	100

Kaynak: ITC – Uluslararası Ticaret Merkezi (www.trademap.org)

Grafik 2- Başlıca Ülkelerin Makina İthalatı

4. TÜRK MAKİNA SANAYİ

Avrupa Birliđinin çeşitli kuruluşları ve yetkilileri makina sektörünün AB ekonomisi için ne denli önemli olduğunu vurgularken, maalesef bu bilinç ülkemizde henüz tam anlamı ile oluşmamıştır.

Makina imalat sanayi bütün dünyada olduğu gibi ülkemizin sanayileşmesinin de itici gücüdür ve gelecekte de ülkemizin gelişiminin temel taşı olacaktır. Türk makina sanayi 1990 yılından bu yana yaklaşık % 20 oranında yıllık büyüme oranı göstermiştir.

Birçok ülkede olduğu gibi, Türkiye’de de makina imalatçılarının büyük çoğunluğu küçük ve orta ölçekli işletme (KOBİ) niteliğinde olup, bu yapı değişen ekonomik koşullara ve teknolojik gelişmelere karşı daha esnek ve hızlı cevap verme imkânı sağlamaktadır. Sektörde faaliyet gösteren KOBİ’lerin sahip olduğu ucuz işgücü avantajı ve gelişmiş mühendislik becerileri, makina imalatçılarının uluslararası pazarlarda rekabet şansını arttıran unsurlardır. Türk Makina İmalat Sanayinde her türlü parça ve aksamın yüksek kalitede ve rekabet edebilir fiyatlarda üretimi yapılmaktadır. Üretim sürecinde yerli girdi oranı % 80–85 civarındadır.

4.1. Makine Sektörüne İlişkin Veriler

4.1.1. İşletme Sayısı

15 AB ülkesinde makina imalat sanayinde 21.315 firma faaliyet gösterirken, TÜİK verilerine göre, ülkemizde makina konusu ile ilgili faaliyet gösteren 23.000 kuruluş bulunmaktadır. Bu bilgi zaman zaman 23.000 makina imalatçısı olduğu şeklinde yorumlanmaktadır. TÜİK işyeri sayımı sırasında, makina tamirat ve yenileştirme işlemi yapan, parça imal eden çok sayıdaki kuruluş yanında, bölgesel ihtiyaçları karşılamak için bazı basit mekanizmalar, çoğu atölye niteliğinde yerler, makina imalatçıları için aksam ve parça imal eden yerler de bu rakam içinde yer almaktadır.

Yapılan değerlendirmeler, 20 kişiden fazla istihdamı olan ve gerçek anlamda makina imalatçısı olan firma sayısının 3.000 civarında olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte; 2009 yılı sonu itibariyle, makina imalat sektörünün büyük bir bölümünün yer aldığı 29 NACE Kodu altında, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Sanayi Sicil Belgesi sahibi olan Makina Üretimi ile iştigal eden **7.659** firma mevcuttur.

4.1.2. İstihdam Verileri (Kişi sayısı)

Makina İmalatçıları Birliği’nin, üyesi firmalardan derlediği bilgiler, bu grupta yer alan firmaların ortalama istihdamının **53 kişi** olduğunu göstermektedir. Aynı değerin genelleştirilmesi halinde, atölye tipi imalat yapan ve/veya onarım ve yenileme işleri ile yan sanayi olarak çalışan veya yenileme pazarı için aksam-parça imal edenler dışında kalan kuruluşlarda **180.000 – 200.000 kişi istihdam** edildiği tahmin edilmektedir. Söz konusu küçük kuruluşlar da dikkate alındığında istihdam **500.000 kişi** olabilecektir. Bu rakam içinde, kalıp imalatçıları ile makinalar için hidrolik-pnömatik ve elektrik-elektronik komponent imal eden firmaların istihdamı yer almamaktadır.

4.1.3. Makina Sanayi Üretim Konuları

Makina sanayinde üretilen başlıca ürün grupları: *reaktör ve kazanlar; türbinler ve turbojetler; pompalar ve kompresörler; vanalar; klimalar ve soğutma makinaları; ısıtıcılar ve fırınlar; hadde ve döküm makinaları; gıda sanayii makinaları; tarım ve ormancılık makinaları; yük kaldırma, taşıma ve istifleme makinaları; inşaat ve madencilik makinaları; kâğıt ve matbaacılık makinaları; yıkama, kurutma ve ütüleme makinaları; tekstil ve hazır giyim makinaları; deri işleme makinaları; kauçuk ve plastik işleme makinaları; metal işleme makinaları ve takım tezgâhları; motorlar ve yedek parçaları; büro makinaları; rulmanlar, silah ve mühimmat ile ambalajlama makinalarıdır.*

4.1.4. Makina Sanayi Teknik Mevzuat Uyumu

Ülkemizin AB Teknik Mevzuatını uyumlaştırmasıyla makinaları konu alan başta 2006/42/AT sayılı Makina Emniyeti Yönetmeliği olmak üzere, 2006/95/AT sayılı Belirli Gerilim Sınırları Dahilinde Kullanılmak üzere Tasarlanmış Elektrikli Teçhizat ile ilgili Yönetmelik, 2005/108/AT sayılı Elektromanyetik Uyumluluk Yönetmeliği gibi ilgili yönetmeliklere uygun imalat yapılması ülkemizde bir zorunluluk olmakla birlikte, üreticilerimizin ürünlerini AB ve Dünya pazarlarına açmak için de bir anahtardır.

AB ülkeleri menşeli onaylanmış kuruluşlar ülkemizde faaliyet gösterirken, bu çerçevede makinalar konusunda yetkilendirilen ulusal onaylanmış kuruluş sayısı 4 olup, bu sayı gün geçtikçe artmaktadır.

4.2. Makina ve Aksamları Sektörü Dış Ticareti

Makine sektörü ihracatımız, 84. Fasil itibariyle, 2007 yılında 8,8 milyar USD iken, bu rakam 2008 yılında %16,8 oranında artış göstererek 10,3 milyar USD'a çıkmıştır. 2009 yılında ise ithalatımız %24 oranında azalırken, ihracatımız da bu oran %20,7 olarak gerçekleşmiştir.

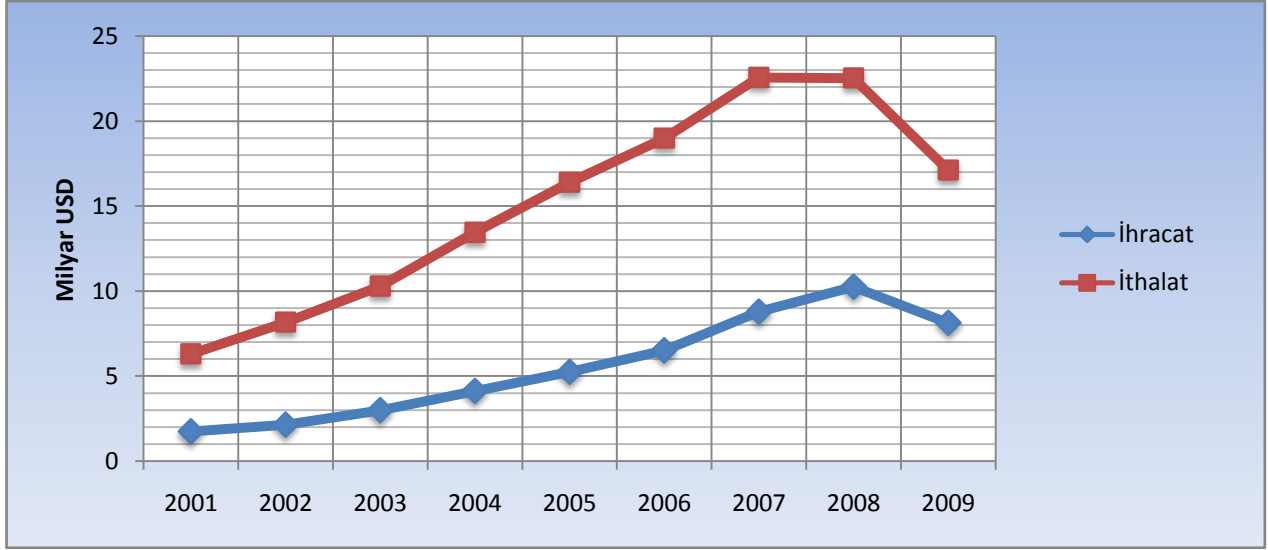
Tablo 3- 84. Fasil İtibariyle Makina ve Aksamları Fiili İthalat ve İhracat Rakamları (USD)

YILLAR	İTHALAT	DEĞİŞİM (%)	İHRACAT	DEĞİŞİM (%)
2001	6.304.305.980	--	1.744.971.748	--
2002	8.173.598.100	29,7	2.142.291.408	22,8
2003	10.293.923.298	25,9	2.992.982.738	39,7
2004	13.456.961.963	30,7	4.125.934.224	37,9
2005	16.400.314.593	21,9	5.246.419.256	27,2
2006	18.998.763.088	15,8	6.516.725.596	24,2
2007	22.570.359.331	18,8	8.781.250.664	34,7
2008	22.539.347.921	-0,1	10.258.590.486	16,8
2009*	17.124.511.974	-24,0	8.130.915.253	-20,7

Kaynak: TÜİK Verileri

* 2009 yılına ait veriler geçicidir.

Grafik 3- Ülkemiz Makina Sanayi İhracatı ve İthalatı

Kaynak: TÜİK Verileri

4.2.1. Makina ve Aksamları Sektörü İhracatı

84. fasıl itibariyle Türkiye'nin 2009 yılında en fazla makina ve aksamları ihraç ettiği ülke Almanya olup, Almanya'yı Fransa, İngiltere, İtalya, İran, Irak ve Rusya Federasyonu takip etmiştir.

Tablo 4- 84. Fasıl İtibariyle Ülkelere Göre Makina ve Aksamları Fıili İhracat Rakamları (USD)

ÜLKE ADI	2006	2007	2008	2009*	2008/2009 Değişim (%)
ALMANYA	1.059.330.016	1.510.771.879	1.593.734.703	1.100.590.689	-30,9
FRANSA	372.225.508	521.777.451	644.391.990	549.185.467	-14,8
İNGİLTERE	498.723.164	659.528.108	665.010.648	547.715.577	-17,6
İTALYA	381.464.078	494.911.696	520.133.753	395.708.582	-23,9
İRAN	130.919.982	211.320.147	303.090.318	351.080.135	15,8
ROMANYA	175.077.719	281.099.194	327.173.729	332.640.671	1,7
IRAK	174.437.818	234.570.464	244.814.914	328.719.961	34,3
A.B.D.	298.652.098	368.721.569	409.974.222	273.703.555	-33,2
İSPANYA	239.307.101	276.863.649	276.828.222	236.016.820	-14,7
RUSYA FEDERASYONU	249.144.109	361.714.999	461.308.212	217.853.164	-52,8
DİĞER ÜLKELER	2.937.444.003	3.859.971.508	4.812.129.775	3.797.700.632	-21,1
TOPLAM	6.516.725.596	8.781.250.664	10.258.590.486	8.130.915.253	-20,7

Kaynak: TÜİK Verileri

* 2009 yılına ait veriler geçicidir.

Tablo 5- Makine ve Aksamları Sektörünün Tamamına İlişkin İhracat Kayıt Rakamları

	OCAK-ARALIK 2008		OCAK-ARALIK 2009		(%) Değişim	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar	Değer
KLİMALAR, SOĞUTUCU VE DONDURUCULAR	364.191.851	1.868.641.079	349.475.547	1.613.605.106	-4,0	-13,6
MOTORLAR, AKSAM VE PARÇALARI	77.093.879	1.490.041.397	57.244.448	1.089.108.117	-25,7	-26,9
DİĞER YIKAMA, KURUTMA MAKİNELERİ	276.207.969	1.007.304.498	303.796.065	1.037.653.381	10,0	3,0
İNŞAAT VE MADENCİLİK MAKİNELERİ	249.078.532	998.173.084	150.643.720	607.624.515	-39,5	-39,1
DİĞER MAKİNELER , AKSAM VE PARÇALAR	91.442.938	647.870.989	70.329.580	503.785.892	-23,1	-22,2
POMPALAR VE KOMPRESÖRLER	72.056.550	598.669.986	58.584.841	471.413.181	-18,7	-21,3
TAKIM TEZGAHLARI	114.706.136	752.398.157	71.368.093	454.649.394	-37,8	-39,6
GIDA SANAYİİ MAKİNELERİ, AKS. VE PARÇ.	57.974.068	396.661.352	54.885.724	376.587.549	-5,3	-5,1
SAVUNMA SAN. İÇİN SİLAH VE MÜHİMMAT	13.408.779	312.748.623	12.895.107	326.385.892	-3,8	4,4
TARIM VE ORMANCILIK MAKİNELERİ	78.813.499	382.906.184	68.450.735	308.378.366	-13,1	-19,5
HADDE VE DÖKÜM MAK., KALIPLAR, AKS. VE PRÇ.	36.732.491	275.002.223	37.799.998	278.787.622	2,9	1,4
REAKTÖRLER VE KAZANLAR	38.801.718	268.679.117	41.199.424	278.331.104	6,2	3,6
VANALAR	37.665.764	325.839.508	30.630.183	265.088.032	-18,7	-18,6
TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ	40.443.084	263.800.310	53.331.882	265.074.195	31,9	0,5
ISITICILAR VE FIRINLAR	31.758.071	256.005.004	27.459.499	222.289.776	-13,5	-13,2
TÜRBİN, TURBOJET, HİDR.SİLİNDİR AKS. PRÇ.	9.453.711	229.437.054	11.278.635	212.220.754	19,3	-7,5
YÜK KALDIRMA, TAŞIMA VE İSTİFLEME MAK.	33.780.210	171.511.356	29.980.904	164.093.156	-11,2	-4,3
BÜRO MAKİNELERİ	3.486.348	125.114.583	2.875.160	92.764.088	-17,5	-25,9
RULMANLAR	9.338.563	91.827.272	6.711.804	67.019.971	-28,1	-27,0
AMBALAJ MAKİNELERİ, AKSAM VE PARÇALARI	3.574.815	80.903.818	3.039.612	66.209.024	-15,0	-18,2
KAUÇUK, PLASTİK, LASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	8.943.437	91.657.684	6.577.643	63.306.420	-26,5	-30,9
KAĞIT İMALİNE VE MATBAACILIĞA MAHSUS MAK.	5.472.393	54.986.823	5.174.052	43.079.994	-5,5	-21,7
DERİ İŞLEME VE İMALAT MAKİNELERİ	1.430.609	6.391.094	1.355.966	5.656.591	-5,2	-11,5
TOPLAM	1.655.855.415	10.696.571.196	1.455.088.621	8.813.112.119	-12,1	-17,6

Kaynak: Tüm İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Mal grupları bazında incelendiğinde; 2009 yılında ihracatında artış gerçekleşen kalemler %4,4 ile **savunma sanayii için silah ve mühimmat**; %3,6 ile **reaktörler ve kazanlar**; %3 ile **yıkama ve kurutma makineleri**; %1,4 ile **hadde ve döküm makineleri, kalıplar** ve %0,5 ile **tekstil ve konfeksiyon makineleri** olmuştur.

2009 yılında ihracatında en fazla gerileme görülen ilk beş mal grubu %40 ile **takım tezgahları**, %39 ile **inşaat ve madencilik makineleri**, %31 ile **kauçuk, plastik ve lastik işleme makineleri**, %27 ile **rulmanlar ve motorlar ve aksamları** olmuştur.

Ürün gruplarının sektör ihracatından aldıkları paylar incelendiğinde; 2009 yılında %18,3 pay ile **klimalar ve soğutma makineleri** birinci, %12,4 ile pay ile **motorlar ve aksamları** ikinci ve %11,8 pay ile **yıkama ve kurutma makineleri** üçüncü sırada yer almıştır.

4.2.2. Makine ve Aksamları Sektörü İthalatı

Türkiye'nin 2009 yılı itibariyle en fazla makina ve aksamları ithal ettiği ülke 84. fasıl itibariyle Çin Halk Cumhuriyeti olup, bunu Almanya, İtalya, Japonya ve İngiltere takip etmiştir. ÇHC, Almanya ve İtalya'dan gerçekleştirilen ithalat, makine ve aksamları ithalatımızın yaklaşık yarısına karşılık gelmektedir

Tablo 6- 84. Fasıl İtibariyle Ülkelere Göre Makina ve Aksamları Fiili İthalat Rakamları (USD)

ÜLKE ADI	2006	2007	2008	2009*	2008/2009 Değişim (%)
ÇHC	2.234.099.961	2.938.280.609	3.247.283.179	3.303.154.223	1,7
ALMANYA	3.649.395.162	4.517.209.877	4.386.237.921	2.903.192.431	-33,8
İTALYA	2.655.303.682	2.980.711.379	2.730.998.034	1.859.325.667	-31,9
FRANSA	937.409.844	1.017.031.056	1.349.590.539	1.355.652.084	0,4
A.B.D.	764.969.757	915.621.861	1.045.811.356	964.622.141	-7,8
JAPONYA	1.182.855.438	1.381.598.144	1.384.963.018	909.590.205	-34,3
İNGİLTERE	1.293.245.004	1.514.316.393	1.368.098.752	833.868.112	-39,0
GÜNEY KORE	820.031.213	774.697.600	677.201.447	520.691.547	-23,1
POLONYA	322.106.913	385.657.693	485.092.663	509.959.692	5,1
İSPANYA	607.998.319	719.876.827	674.735.236	461.839.503	-31,6
DİĞER ÜLKELER	4.531.347.795	5.425.357.892	5.189.335.776	3.502.616.369	-32,5
TOPLAM	18.998.763.088	22.570.359.331	22.539.347.921	17.124.511.974	-24,0

Kaynak: TÜİK Verileri

* 2009 yılına ait veriler geçicidir.

5. MAKİNA SANAYİ ALT SEKTÖRLERİ

5.1. İŞ MAKİNALARI ALT SEKTÖRÜ

Önemli İmalatçı Firmalar

	FİRMA ADI	ÜRÜNLER
1	ÇUKUROVA İNŞAAT MAKİNALARI SAN.VE TİC.A.Ş.	Ekskavatör,yükleyici,yürüyüş takımları
2	HİDROMEK PAZARLAMA İHR.İTH.A.Ş.	Beko loder, ekskavatör
3	SANKO DIŞ TİC.A.Ş.	Beko loder, ekskavatör, forklift,yükleyici
4	PİMAKİNA OTO.İNŞ.MAK.PAZ.İHR. İTH.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	Ekskavatör, yükleyici,greyder,beton pompası, kule vinç

Ülkemiz İş Makineleri İhracatındaki Önemli Ürünler

	MADDE ADI	2009* (\$)
1	GREYDER, BULDOZER, LODER, EKSKAVATÖR VB. DİGER AKSAM; PARÇALARI	38.528.598
2	GREYDER, BULDOZER, LODER, EKSK. VB.DÖKME DEMİR/ÇELİK DÖKÜM AKSAM; PARÇALARI	29.610.589
3	KULESİ 360 DERECE DÖNEBİLEN EKSKAVATÖRLER	13.044.832
4	KAZIK VARYOSLARI, KAR KÜREYİCİLERİ, KAR PÜSKÜRTÜCÜLERİ VB. DİGER AKSAM; PARÇALARI	12.937.179
5	BEKO LODER	17.881.181
6	DİGER HAREKETLİ, VINÇLİ ARABALARIN KOVA, KEPÇE, KÜREK VB. AKSAM; PARÇALARI	3.155.177

* Ocak-Temmuz dönemine ait verilerdir. (Kaynak TÜİK)

Ülkemiz İş Makineleri İthalatındaki Önemli Ürünler

	MADDE ADI	2009* (\$)
1	KULESİ 360 DERECE DÖNEBİLEN EKSKAVATÖRLER	125.625.477
2	BEKO LODER	33.320.803
3	LASTİK TEKERLEKLİ; ÖNDEN YÜKLEMELİ KÜREYİCİ VE YÜKLEYİCİLER	52.655.736
4	GREYDERLER	10.917.477
5	PALETLİ BULDOZERLER	11.905.842
6	LASTİK TEKERLEKLİ; TOPRAĞI KAZABİLEN, ÖNDEN YÜKLEMELİ KÜREYİCİ VE YÜKLEYİCİLER	15.020.117

* Ocak-Temmuz dönemine ait verilerdir. (Kaynak TÜİK)

İthalat – İhracat verileri incelendiğinde sektörün üretim gücünün yüksek olduğu Ekskavatör, Beko Loder ve Lastik Tekerlekli İş Makinelerinin ihraç edildiğini ancak yine aynı gruptaki ürünlerin yüksek oranlarda da ithal edildiği görülmektedir.

5.2. İNŞAAT ve MADEN MAKİNALARI ALT SEKTÖRÜ

Önemli İmalatçı Firmalar

	FİRMA ADI	ÜRÜNLER
1	ELKON BETON MAKİNALARI SAN.VE TİC.LTD. ŞTİ.	Beton santrali,beton pompası,mikser
2	GİMAS GİRGİN DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	Kaynak konstrüksiyonlu ağır makine imalatı
3	MEKA MÜH.İNŞ.SAN.VE TİC. LTD. ŞTİ.	Beton santralleri
4	İNAN MAKİNA SAN. TİC. A.Ş.	Hidrolik kaya kırıcıları
5	GAMA ENDÜSTRİ TESİSLERİ İMALAT VE MONTAJ A.Ş	Çimento fabrikaları, demir çelik tesisleri,petrol rafineleri, boru hatları
6	REMAS REDÜKTÖR VE MAK. SAN. A.Ş.	Redüktör, karıştırıcı, öğütme tesisleri
7	NACE PAZARLAMA VE TİC. A.Ş.	Komple kırma-eleme-stoklama tesisleri,konveyör,transmikser
8	UĞUR MAKİNE TAAH.SAN.TİC. LTD. ŞTİ.	Besleme ve kırma üniteleri,konveyör
9	ÇELİK MAKİNA İMLT. İNŞ. TAAH. SAN. VE TİC LTD. ŞTİ.	Titreşimli Elekler kırıcılar besleyiciler, yıkayıcılar
10	ÇELİK İŞ İNŞ.MAK.SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Beton makinaları
11	BİLİM MAKİNA İNŞAAT TUR. NAK. GIDA SAN. TİC. A.Ş.	Seramik ve maden sanayi değirmenleri,çimento değirmeni,kırıcı,rotor
12	GÖKER İŞ MAKİNALARI SAN. VE TİC. A.Ş.	Beton santrali,beton pompası, transmikser
13	PİMAKİNA OTO. İNŞ. MAK. PAZ. İHR. İTH. SAN.VE TİC. LTD. ŞTİ.	Ekskavatör, yükleyici,greyder,beton pompası, kule vinç
14	ÇESAN ÇEVRE SAĞLIĞI SANAYİ LTD. ŞTİ.	Asfalt plentleri, filtre, soğutucu
15	ERDEM MADEN MAKİNALARI SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ	Kırma,yıkama,eleme,beton hazırlama tesisleri
16	MASS MAKİNA SAN.İNŞ.VE TİC. LTD. ŞTİ.	Çimento fabrikası ekipmanları (klinker,değirmen vb.), konveyör ve taşıyıcı sistemler
17	NAMTAŞ BETON MAK. BETON ÜR. SAN.VE TİC. LTD. ŞTİ.	Beton blok üreten makinalar (agrega bunker ve tartım üniteleri, beton karıştırıcıları, konveyör bantları vb.)
18	SİMGE-MAK DIŞ TİC. A.Ş.	Agrega ve Asfalt Plentleri İmalatı
19	AYMAK KIRMA ELEME MAK. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Kırıcı,elek, besleyici,konveyör

Ülkemiz İnşaat ve Maden Makineleri İhracatındaki Önemli Ürünler

	MADDE ADI	2009* (\$)
1	BETON/HARÇ KARISTIRICILAR	16.500.183
2	TAS, TOPRAK, METAL CEVHERİ VB. İÇİN DİGER MAKİNE VE CİHAZLAR	19.288.003
3	DİGER BETON, MINERAL MAK.DÖKME DEMİR/ÇELİK DÖKÜM AKSAM; PARÇALARI	15.159.873
4	DİGER BETON, MINERAL MAKİNELERİNİN DİGER MAD.AKSAM; PARÇALARI	16.074.980
5	TAS KIRMA MAKİNELERİ	9.656.070
6	DELME/SONDAJ MAKİNELERİNİN AKSAM, PARÇALARI	11.916.121
7	METAL CEVHERİ VB. ÖĞÜTME MAKİNELERİ	13.044.207

* Ocak-Temmuz dönemine ait verilerdir. (Kaynak TÜİK)

Ülkemiz İnşaat ve Maden Makineleri İthalatındaki Önemli Ürünler

	MADDE ADI	2009* (\$)
1	METAL CEVHERİ VB. ÖGÜTME MAKİNELERİ	31.019.375
2	KENDİNDEN HAREKETLİ DELME/SONDAJ MAKİNELERİ	19.842.482
3	DELME/SONDAJ MAKİNELERİNİN AKSAM, PARÇALARI	35.312.944
4	MINERAL MADDELERİ BITÜMENLE KARİSTİRMAYA MAHSUS MAKİNELER	21.052.613
5	KENDİNDEN HAREKETLİ KÖMÜR/KAYA KESİCİLERİ VE TÜNEL AÇMA MAKİNELERİ	27.662.479
6	DİGER BETON, MINERAL MAKİNELERİNİN DİGER MAD.AKSAM; PARÇALARI	9.101.816
7	TAS, TOPRAK, METAL CEVHERİ VB. İÇİN DİGER MAKİNE VE CİHAZLAR	20.915.840

* Ocak-Temmuz dönemine ait verilerdir. (Kaynak TÜİK)

5.3. TAKIM TEZGAHLARI ALT SEKTÖRÜ

“Makina üreten makinalar” olarak tanımlanan Takım Tezgâhları, ülkemizin imalat kapasitesi ve ekonomik potansiyeli içinde önemli bir yere sahiptir. Ülkemizde Takım Tezgâhları Sektörü, **Talaşlı İmalat** ve **Metal Şekillendirme** olmak üzere 2 grup halinde değerlendirilmektedir.

Önemli İmalatçı Firmalar

	FİRMA ADI	ÜRÜNLER
1	DURMAZLAR MAKİNA SAN.VE TİC. A.Ş.	Abkant pres,lazer kesme makinesi,makaslar, bükme makinaları
2	BAYKAL MAKİNA SAN.VE TİC. A.Ş.	Abkant pres,giyotin makas,kesme makinaları
3	ERMAKSAN İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.	Lazer kesim, plazma kesim,abkant pres,makas
4	AKYAPAK MAKİNA SAN.VE TİC. A.Ş.	Bükme makineleri, kesim makineleri,CNC delik delme
5	ŞAHİNLER METAL MAKİNA ENDÜSTRİ A.Ş.	Kıvrırma makinaları,makaslar ve delme makinaları,hidrolik presler, şahmerdan
6	DENER MAKİNA SAN.VE TİC.LTD. ŞTİ.	Abkant press,hidrolik makas,kesim makinaları
7	DİRİNLER MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş	Presler, CNC torna tezgahları
8	GÖÇMAKSAN MAK.SAN. VE TİC.LTD. ŞTİ.	Kesme makinaları, bükme makinaları
9	AJAN ELK.SERVİS SAN. VE TİC.LT.ŞTİ.	Kesme makinaları, freze tezgahları
10	SPİNNER TAKIM TEZGAHLARI SAN. VE TİC.LTD.ŞTİ.	CNC takım tezgahları
11	HALİM USTA HİDROLİK PRES İML. SAN. VE TİC. LTD.ŞTİ.	Presler

Ülkemiz Takım Tezgahları İhracatındaki Önemli Ürünler

	MADDE ADI	2009*(%)
1	METALLERİ DÖVME, İSLEME, KESME, SATAFLAMA PRESLERİ, MAKİNELERİ	215.280.375
2	MADDENİN ASINDIRILARAK İSLENMESİNE MAHSUS MAKİNELER	18.714.020
3	PLANYA, VARGEL, YIV, ZIVANA, BROS, DISLI ÇARK VB. TEZGAHLARI	17.061.727
4	METAL, SINTERLESMİS METAL KARBÜR, SERMETLERİ TALASSIZ İSLEME MAKİNELERİ	10.525.138
5	METAL İSLEMESİNE MAHSUS İSLEME MERKEZLERİ, İSTASYONLU TEZGAHLAR	9.820.881
6	ÇAPAK, PÜRÜZ TEMİZLEME, BİLEME, TASLAMA VB. İÇİN MAKİNELER	9.731.072
7	METALLERİ TALAS KALDIRARAK İSLEYEN MAKİNELİ ALETLER-TEZGAHLAR	6.310.741
8	METALLERİN İSLENMESİNE MAHSUS TORNA TEZGAHLARI	5.383.482

* 2009 yılına ait geçici verilerdir. (Kaynak TÜİK)

Ülkemiz Takım Tezgahları İthalatındaki Önemli Ürünler

	MADDE ADI	2009* (\$)
1	METALLERİ DÖVME, İŞLEME, KESME, SATAFLAMA PRESLERİ, MAKİNELERİ	158.875.565
2	METALLERİN İŞLENMESİNE MAHSUS TORNA TEZGAHLARI	90.238.183
3	METAL İŞLEMESİNE MAHSUS İŞLEME MERKEZLERİ, İSTASYONLU TEZGAHLAR	66.238.860
4	ÇAPAK, PÜRÜZ TEMİZLEME, BİLEME, TASLAMA VB. İÇİN MAKİNELER	43.130.451
5	PLANYA, VARGEL, YIV, ZIVANA, BROS, DISLI ÇARK VB. TEZGAHLARI	41.171.107
6	MADDENİN ASINDIRILARAK İŞLENMESİNE MAHSUS MAKİNELER	35.500.903
7	METAL, SİNERLESMİS METAL KARBÜR, SERMETLERİ TALASSIZ İŞLEME MAKİNELERİ	33.020.544
8	METALLERİ TALAS KALDIRARAK İŞLEYEN MAKİNELİ ALETLER-TEZGAHLAR	28.479.691

* 2009 yılına ait geçici verilerdir. (Kaynak TÜİK)

İhracat rakamlarımızın hacimsel olarak ithalatın çok gerisinde kaldığı görülmekle birlikte özellikle yüksek hassasiyetli üretim gerçekleştirilen Torna Tezgahları ve İşleme Merkezleri konusunda dış ticaret açığımız dikkat çekmektedir. Ülkemizde ağırlıklı olarak Metal Şekillendirme alanında faaliyet gösterilirken yüksek teknoloji içeren ve Talaşlı İmalat gerçekleştiren ürünlerin imalatında oldukça az firma faaliyet göstermektedir.

5.4. TARIM MAKİNELERİ

Tarım Makineleri Sektörü, makine sektörü ile çiftçiyi buluşturan, çiftçi emeğini azaltan ve verimi arttıran bir sektördür. Tarım sektörü, tarım alet ve makinaları imalat sanayii sektörüncü üretilen ürünlerin pazarı durumundadır.

Önemli İmalatçı Firmalar (Traktörler)

	FİRMA ADI	ÜRÜNLER
1	ALÇELİK	Traktör, dizel motor
2	BAŞAK	Traktör, dizel motor
3	BOZOK	Traktör
4	ERKUNT	Traktör
5	HATTAT	Traktör, balya makinaları
6	KARACABAY	Traktör, balya makinaları
7	TAFE	Traktör
8	TÜRK TRAKTÖR	Traktör

Ülkemiz Tarım Makinaları İhracatındaki Önemli Ürünler

	MADDE ADI	2008 (\$)
1	Sıvı, tozları püskürtmeye, dağıtmaya mahsus mekanik cihazlar	6.838.700
2	Tarla, bahçe tarımında, ormancılıkta kullanılan makine, cihazlar	52.435.598
3	Hasat, harman, biçme; ürünleri ayırma, temizleme makine, cihazları	51.729.779
4	Tarım, ormancılık, kümes hayvancılığına mahsus makine, cihazlar	31.336.888
5	Tütünün hazırlanması, işlenmesine mahsus makine ve cihazlar	9.911.247
6	Motokültörler	3.085.138
7	Zirai traktörler ve ormancılıkta kullanılan traktörler	221.535.150
8	Tarımda kullanılmaya mahsus römork ve yarı römorklar	2.803.595

Kaynak: TÜİK

Ülkemiz Tarım Makinaları İthalatındaki Önemli Ürünler

	MADDE ADI	2008 (\$)
1	Sıvı, tozları püskürtmeye, dağıtmaya mahsus mekanik cihazlar	42.858.762
2	Tarla, bahçe tarımında, ormancılıkta kullanılan makine, cihazlar	26.870.129
3	Hasat, harman, biçme; ürünleri ayırma, temizleme makine, cihazları	110.034.952
4	Tarım, ormancılık, kümes hayvancılığına mahsus makine, cihazlar	20.635.811
5	Tütünün hazırlanması, işlenmesine mahsus makine ve cihazlar	16.646.683
6	Motokültörler	691.367
7	Zirai traktörler ve ormancılıkta kullanılan traktörler	161.915.475
8	Tarımda kullanılmaya mahsus römork ve yarı römorklar	290.635

Kaynak: TÜİK

Traktör Pazarında İthal/Yerli Oranı (Adet)

YIL	İÇ SATIŞLAR (Yerli)	İÇ SATIŞLAR (İthal)	İÇ SATIŞLARDA İTHALAT ORANI
2006	33.060	6.646	%16,7
2007	28.277	6.122	%17,8
2008	21.486	5.536	%20,4

Sektörde traktör ithal eden firması sayısı giderek artmakta olup bu firmaların bazıları CBU (Completely Build Unit) formunda “Komple Traktör” ithal ederken, diğerleri SKD (Semi-Knock Down), CKD (Completely-Knock Down) v.b. aksam ve parça formlarında ithal etmekte ve bunları Türkiye’de kurdukları basit montaj hatlarında birleştirmek suretiyle pazara sunmaktadırlar.

5.5. KOMPRESÖRLER

Önemli İmalatçı Firmalar

	FİRMA ADI	ÜRÜNLER
1	DALGAKIRAN A.Ş.	Kompresörler, hava kurutucuları, filtreler
2	EKOMAK END. KOMP.VE MAK. SAN. TİC	Kompresörler, kurutucular, filtreler
3	TAMSAN KOMPRESÖR SAN.VE TİC.	Kompresörler, kurutucular, hava tankları
4	KOMSAN KOMPRESÖR SAN.TİC.A.Ş.	Kompresörler
5	TECOM KOMPRESÖR VE MAKİN.SAN.	Kompresörler
6	SARMAK MAKİNA KOMPRESÖR A.Ş.	Kompresörler, hava kurutucuları, filtreler
7	ANKARA HAMAK MAK.SAN.TİC.A.Ş.	Kompresörler, hava kurutucuları, filtreler, hava tankları
8	YİĞİTSAN KOMPRESÖR MAKİNE SAN.	Kompresörler, hava kurutucuları, filtreler

Ülkemiz Kompresör İhracatındaki Önemli Ürünler

	MADDE ADI	2008
1	HAVA, GAZ POMPASI, KOMPRESÖRÜ, VANTILATÖR VB. AKSAMI, PARÇALARI	97.907.526
2	DİĞER AMAÇLAR İÇİN KULLANILAN KOMPRESÖR, VANTILATÖR, ASPIRATÖR	50.668.982
3	SOGUTMA CİHAZLARINDA KULLANILAN KOMPRESÖRLER	47.576.147
4	TEKERLEKLI SASILERE MONTE EDILMIS HAVA KOMPRESÖRLERİ	5.403.437

Kaynak: TÜİK

Ülkemiz Kompresör İthalatındaki Önemli Ürünler

--- Veriler temin edilememiştir.

5.6. POMPALAR

Önemli İmalatçı Firmalar

	FİRMA ADI	ÜRÜNLER
1	HEMA ENDÜSTRİ A.Ş.	Pompa, valf, hidrolik kaldırıncılar
2	STANDART DIŞ TİC.VE PAZ. A.Ş.	Pompa, hidrofor
3	MAS-DAF MAKİNA SAN. A.Ş.	Pompa, hidrofor
4	LAYNE BOWLER POMPA SAN. A.Ş.	Pompa
5	İMPO MOTOR POMPA SAN.VE TİC. A.Ş.	Pompa
6	VİMPİ VİSKOZ MAYI POMPA İMALAT	Pompa, vana, brulör, filtre

Ülkemiz Pompa İhracatındaki Önemli Ürünler

	MADDE ADI	2008 (\$)
1	POMPALARIN AKSAM-PARÇALARI	115.834.144
2	HAVA, GAZ POMPASI, KOMPRESÖRÜ, VANTILATÖR VB. AKSAMI, PARÇALARI	97.907.526
3	ASPIRATÖRLÜ DAVLUMBAZLAR; EN BÜYÜK YATAY KENARI <= 120 CM.	68.019.212
4	DİGER DÖNER DEPLASMANLI POMPALAR	44.993.568
5	DİGER POMPALAR	36.940.355
6	DİGER VANTILATÖRLER-ASPIRATÖRLER	35.292.699
7	DİGER SANTRİFÜJLÜ POMPALAR	35.185.404
8	İÇTEN YANMALI PİSTONLU MOTORLAR YAKIT, YAĞ/SOGUTMA POMPALARI	17.948.708
9	BETON POMPALARI	8.230.846
10	SERVİS İSTASYONLARI/GARAJLARDA KULLANILAN TÜRDE YAKIT/YAĞ DAGITIM POMPALARI	6.751.187
11	VANTILATÖRLER-ASPIRATÖRLER-GÜÇ=<125W, ELEKTRİK MOTORLU	6.647.953
12	DİGER DOGRUSAL DEPLASMANLI POMPALAR (POZİTİF HAREKETLİ)	6.227.075
13	ÖLÇÜ TERTİBATLI DİGER SIVI POMPALARI	5.492.746
14	VAKUM POMPALARI	4.174.495
15	EL POMPALARI	1.943.472
16	SIVI ELEVATÖRLERİ	1.672.941
17	EL/AYAKLA ÇALIŞTIRILAN HAVA POMPALARI	334.507
18	SIVI ELEVATÖRLERİNE AIT AKSAM; PARÇALAR	298.984

Kaynak: TÜİK

Ülkemiz Pompa İthalatındaki Önemli Ürünler

--- Veriler temin edilememiştir.

5.7. AMBALAJ MAKİNALARI

Önemli İmalatçı Firmalar

	FİRMA ADI	ÜRÜNLER
1	BETA-PAK OTOM PAK.AMB.MAK.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	Termoform ve ambalajlama makinaları
2	ERSEY MAKİNA SAN.VE TİC.LTD. ŞTİ.	Ambalajlama ve dolum makinaları
3	SET MAKİNA SAN.VE TİC. A.Ş.	Kesme , delme makinaları
4	EKTAM MAKİNA SAN.TİC.A.Ş.	Dolum,yıkama, çalkalama,yıkama makinaları
5	ENPAŞ MAK.SAN.VE DIŞ TİC.LTD. ŞTİ.	Yıkama, kapatma , dolum makinaları
6	MAKREV MAKİNA MÜH.SAN.VE TİC. LTD.ŞTİ.	Ambalaj makinaları
7	TAM-TAŞ MAKİNA SAN.VE TİC.A.Ş.	Paketleme, dolum, ambalajlama makinaları
8	OLUŞUM MAKİNA SAN. VE TİC.LTD. ŞTİ.	Kaplama, işleme , ambalajlama makinaları
9	YAZICI MAKİNA KAPLAMA VE GIDA SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	Ambalajlama makinaları
10	DARKA PLASTİK MAK.SAN.VE TİC. LTD.ŞTİ.	Plastik ambalaj makinaları

Ülkemiz Pompa İhracatındaki Önemli Ürünler

	MADDE ADI	2008 (\$)
1	Şişe, Kutu vb. Doldurma, Kapsülleme, İçecekleri Gazlandırma Makineleri	22.025.382
2	Diğer Paketleme/ Ambalajlama Makineleri	44.833.847
3	Diğer Paketleme/ Ambalajlama Makinelerine Ait Aksam; Parçalar	12.399.459
4	Diğer Etiketleme, Mühürleme vb. Makinelerinin Aksam; Parçaları	4.379.552

Kaynak: TÜİK

Ülkemiz Pompa İthalatındaki Önemli Ürünler

	MADDE ADI	2008
1	Şişe, Kutu vb. Doldurma, Kapsülleme, İçecekleri Gazlandırma Makineleri	109.226.095
2	Diğer Paketleme/ Ambalajlama Makineleri	185.756.492
3	Diğer Paketleme/ Ambalajlama Makinelerine Ait Aksam; Parçalar	37.821.643
4	Diğer Etiketleme, Mühürleme vb. Makinelerinin Aksam; Parçaları	21.091.147

Kaynak: TÜİK

2008 yılında Türkiye'nin ambalaj makineleri sektör ihracatı %86,4 oranında artarken, ithalatı %15 oranında yükselmiştir. Aynı yıl ambalaj makineleri, ülkemizin makine ve aksamları sektörünün tamamının gerçekleştirdiği ihracat içinde yaklaşık olarak %0,76, ithalat içinde ise %1,52 pay almıştır. Sektörün söz konusu dönemde dış ticaret açığı %2,79 artmış ve 270,3 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir.

2009 yılında ambalaj makineleri sektörü ekonomik krizden büyük oranda etkilenmiştir. 2009 yılı Ocak-Kasım dönemi ihracatımızda, önceki yıllardan süregelen artış yerini %23,8 oranında azalmaya bırakmış, ithalatımız da %34,6 oranına gerilemiştir. Söz konusu dönemde, dış ticaret açığı %38,2 azalarak 149,3 milyon \$'a düşmüştür. Aynı dönemde dış ticaret hacmi de %32,5 azalarak 269,6 milyon \$'a gerilemiştir.